

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Geografia
Poziom rozszerzony

Listopad 2012

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Numer polecenia	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
1.	rzędówka (za poprawną odpowiedź uznawany jest także typ: ulicówka)	0–1	1 pkt – podanie poprawnego typu wsi 0 pkt – podanie niepoprawnego typu wsi lub brak odpowiedzi
2.	Np.: 1. potrącenie przez pojazdy motocrossowe na skrzyżowaniu ze szlakiem pieszym 2. poturbowanie przez konia na odcinku szlaku turystycznego pokrywającym się ze szlakiem konnym	0–1	1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak poprawnych odpowiedzi
3.	Np.: 1. tylko na obszarze przedstawionym na polu B7 istnieje infrastruktura noclegowa 2. tylko na obszarze przedstawionym na polu B7 istnieje infrastruktura żywniowa 3. na obszarze przedstawionym na polu B1 wytyczono więcej różnego typu szlaków turystycznych	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych różnic 1 pkt – podanie dwóch poprawnych różnic 0 pkt – podanie jednej poprawnej różnicy lub brak poprawnych odpowiedzi
4.	Skala: 1 cm – 0,5 km $1 \text{ cm}^2 - 0,25 \text{ km}^2$ $x - 25,68 \text{ km}^2$ $x = (25,68 \text{ km}^2 \cdot 1 \text{ cm}^2) : 0,25 \text{ km}^2 = 102,72 \text{ cm}^2$	0–1	1 pkt – poprawne zapisanie obliczeń i podanie poprawnego wyniku 0 pkt – brak obliczeń lub niepoprawne zapisanie obliczeń, lub niepoprawny wynik, lub zapis skali z użyciem znaku „=”
5.	Wzór na wysokość Słońca 22 czerwca: $h = (90^\circ - \varphi) + 23^\circ 26'$ szerokość geograficzna: $50^\circ 41' \text{N}$ $h = (90^\circ - 50^\circ 41') + 23^\circ 26' = 62^\circ 45'$ Uwaga! Uznajemy obliczenia z wartością $23^\circ 27'$. Wynik: $62^\circ 46'$	0–2	2 pkt – poprawne podstawienie do wzoru szerokości geograficznej oraz poprawne zapisanie obliczeń i wyniku 1 pkt – poprawne podstawienie do wzoru szerokości geograficznej, ale niepoprawne obliczenia i wynik 0 pkt – zastosowanie niepoprawnego wzoru lub podstawienie niepoprawnej szerokości geograficznej i uzyskanie niepoprawnego wyniku

Numer polecenia	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
6.	Długość geograficzna przedszkola w Żarkach: 19°22'E Długość geograficzna Greenwich w Londynie: 0°; godzina 12.00 Różnica długości: 19°22' Zamieniamy różnicę długości na różnicę czasu: $(19^\circ \cdot 4 \text{ min}) : 1^\circ + (22' \cdot 4 \text{ s}) : 1^\circ = 77 \text{ min } 28 \text{ s} = 1 \text{ h } 17 \text{ min } 28 \text{ s}$ Do czasu w Londynie dodajemy różnicę czasu: $12 + 1 \text{ h } 17 \text{ min } 28 \text{ s} = 13:17:28$ Czas miejscowy w przedszkolu w Żarkach: 13:17:28.	0–2	2 pkt – poprawne odczytanie długości geograficznej przedszkola w Żarkach oraz poprawne zapisanie obliczeń i wyniku 1 pkt – poprawne odczytanie długości geograficznej przedszkola w Żarkach i poprawna jej zamiana na różnicę czasu, ale niepoprawnie obliczony czas w Żarkach 0 pkt – niepoprawne odczytanie długości geograficznej lub niepoprawne zapisanie obliczeń i wyniku
7.	Np.: Jura Krakowsko-Częstochowska jest zbudowana głównie ze skał wapiennych, które łatwo ulegają krasowieniu, efektem krasu są liczne skałki i jaskinie.	0–1	1 pkt – wskazanie krasu jako zjawiska powodującego powstawanie jaskiń i skałek 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi
8.	Wysokości bezwzględne: Kadzielnia – 344 m n.p.m. Leśniczówka Osada Bogdaniec – 310 m n.p.m. Obliczenia: $344 \text{ m n.p.m.} - 310 \text{ m n.p.m.} = 34 \text{ m}$ Odpowiedź: 34 m	0–1	1 pkt – poprawne odczytanie wysokości bezwzględnych (+/- 10 m) oraz poprawne zapisanie obliczeń i podanie poprawnego wyniku w metrach 0 pkt – niepoprawne odczytanie wysokości lub niepoprawne obliczenia i wynik, lub podanie wyniku bez miana, lub brak odpowiedzi
9.	mezozoiczna	0–1	1 pkt – podanie poprawnej nazwy ery 0 pkt – podanie niepoprawnej nazwy lub brak odpowiedzi
10.	Janów, Żarki Uzasadnienie: Np.: W obu miejscowościach są kirkuty (cmentarze żydowskie). W Janowie jest kirkut, a w Żarkach dawna synagoga.	0–2	2 pkt – podkreślenie dwóch poprawnych nazw oraz podanie uzasadnienia, w którym są określenia „kirkut” lub „cmentarz żydowski” 1 pkt – podkreślenie dwóch poprawnych nazw, ale brak poprawnego uzasadnienia lub podkreślenie niepoprawnych nazw, ale podanie uzasadnienia, w którym są określenia „kirkut” lub „cmentarz żydowski” 0 pkt – podkreślenie niepoprawnych nazw i brak poprawnego uzasadnienia lub brak odpowiedzi
11.	a) P, b) P, c) F, d) F, e) P	0–2	2 pkt – podanie pięciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie trzech lub czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie mniej niż trzech poprawnych odpowiedzi
12.	3, 5, 4, 2, 1	0–2	2 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie rubryk pierwszej i ostatniej lub trzech kolejnych rubryk 0 pkt – niepoprawne uzupełnienie rubryk pierwszej i ostatniej lub trzech kolejnych rubryk, lub brak odpowiedzi

Numer polecenia	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
13.	a) perm b) karbon c) neogen d) prekambr	0–2	2 pkt – poprawne przyporządkowanie czterech okresów geologicznych 1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch lub trzech okresów geologicznych 0 pkt – poprawne przyporządkowanie mniej niż dwóch okresów geologicznych
14.	1°C – 83 m x – 1450 m $\Delta t = 17,47^{\circ}\text{C} \approx 17,5^{\circ}\text{C}$ $t = 7,5^{\circ}\text{C} + 17,5^{\circ}\text{C} = 25^{\circ}\text{C}$	0–1	1 pkt – podanie poprawnego wyniku wraz z jednostką 0 pkt – podanie poprawnego wyniku bez jednostki lub podanie niepoprawnego wyniku, lub jego brak
15.	a) 1, b) 4, c) 2, d) 3	0–2	2 pkt – poprawne przyporządkowanie czterech wykresów 1 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech wykresów 0 pkt – poprawne przyporządkowanie mniej niż trzech wykresów
16.	a) biegun południowy b) Nigeria c) Irlandia d) Syberia Środkowo-Wschodnia	0–2	2 pkt – poprawne przyporządkowanie czterech obszarów 1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch lub trzech obszarów 0 pkt – poprawne przyporządkowanie mniej niż dwóch obszarów
17.	a), c), d)	0–2	2 pkt – zaznaczenie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – zaznaczenie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak poprawnych odpowiedzi
18.	Np.: 1. płaska lub wklęsła forma terenu 2. średnia roczna temperatura powietrza poniżej zera 3. więcej śniegu spada niż topnieje	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych warunków 1 pkt – podanie dwóch poprawnych warunków 0 pkt – podanie jednego poprawnego warunku lub brak poprawnych odpowiedzi
19.	a) 1. gleba bielocowa, 2. czarnoziem, 3. rędzina, 4. gleba brunatna b) A – poziom próchniczny, B – poziom wmywania (wzbogacania, iluwialny), C – poziom skały macierzystej, E – poziom wymywania (eluwialny)	0–2	2 pkt – poprawne dopasowanie wszystkich nazw i poprawne podanie nazw wszystkich poziomów 1 pkt – poprawne dopasowanie wszystkich nazw lub poprawne podanie nazw wszystkich poziomów 0 pkt – brak poprawnych odpowiedzi
20.	Np.: 1. kobiety w miastach mają lepszy dostęp do opieki zdrowotnej 2. w miastach zawody są bardziej sfeminizowane 3. kobiety w miastach wykonują lżejszą pracę	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych przyczyn 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przyczyn 0 pkt – podanie jednej poprawnej przyczyny lub brak poprawnej odpowiedzi

Numer polecenia	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
21.	Języki oficjalne ONZ: angielski, hiszpański Języki martwe: sanskryt, łaciński Języki sztuczne: wolapik, esperanto	0–2	2 pkt – podanie poprawnych języków w trzech grupach 1 pkt – podanie poprawnych języków w dwóch grupach 0 pkt – podanie poprawnych języków w jednej grupie lub brak poprawnych odpowiedzi
22.	Np.: – bariera wysokościowa na zachodzie kontynentu – bariera termiczna na północy kontynentu – łagodny klimat w południowo-wschodniej części kontynentu	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych przyczyn 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przyczyn 0 pkt – podanie jednej poprawnej przyczyny lub brak odpowiedzi
23.	Np.: 1. pogarszanie się warunków sanitarnych 2. wzmożona agresja	0–2	2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów 1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu 0 pkt – podanie dwóch niepoprawnych argumentów lub brak odpowiedzi
24.	Np.: Wraz ze wzrostem wielkości gospodarstwa rośnie udział zasiewów roślin przemysłowych.	0–1	1 pkt – sformułowanie poprawnego wniosku 0 pkt – sformułowanie błędnego wniosku lub brak odpowiedzi
25.	Np.: 1. duże rozdrobnienie gospodarstw 2. mniejsza mechanizacja gospodarstw 3. niższa kultura rolna	0–2	2 pkt – poprawne podanie trzech przyczyn 1 pkt – poprawne podanie dwóch przyczyn 0 pkt – poprawne podanie jednej przyczyny lub brak poprawnych odpowiedzi
26.	Np.: 1. utrzymywanie genetycznej różnorodności roślin i zwierząt 2. utrzymanie oraz podnoszenie żyzności gleb 3. wielokrotne przetwarzanie i wykorzystanie materii	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych przykładów 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów 0 pkt – podanie jednego poprawnego przykładu lub brak poprawnych odpowiedzi
27.	a) przyrodnicze: Np.: 1. dobry dostęp do wody 2. położenie na obszarze spokojnym tektonicznie b) gospodarcze: Np.: 1. łatwość włączenia w Krajowy System Elektroenergetyczny 2. duże potrzeby energetyczne okolicznych obszarów	0–2	2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów przyrodniczych i dwóch poprawnych argumentów gospodarczych 1 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów przyrodniczych lub dwóch poprawnych argumentów gospodarczych albo jednego poprawnego argumentu przyrodniczego i jednego poprawnego argumentu gospodarczego 0 pkt – podanie tylko jednego poprawnego argumentu lub brak poprawnych odpowiedzi

Numer polecenia	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
28.	Np.: Problem społeczny: zapewnienie wody pitnej dla ludności Problem gospodarczy: konieczność budowy infrastruktury przesyłowej ropy naftowej w celu uniezależnienia się od Sudanu Problem polityczny: ustalenie przebiegu granicy między Sudanem a Sudanem Południowym	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych problemów 1 pkt – podanie dwóch poprawnych problemów 0 pkt – podanie jednego poprawnego problemu lub brak poprawnych odpowiedzi
29.	Np.: 1. budowa studni głębinowych w celu zaopatrzenia ludzi w wodę pitną 2. dostarczanie żywności do czasu rozwoju rolnictwa 3. budowa domów dla uchodźców	0–2	2 pkt – podanie trzech możliwych do zrealizowania działań 1 pkt – podanie dwóch możliwych do zrealizowania działań 0 pkt – podanie jednego możliwego do zrealizowania działania lub podanie działań niemożliwych do realizacji, lub brak odpowiedzi
30.	Np.: 1. zastępowanie nawozów sztucznych naturalnymi 2. prawidłowe stosowanie melioracji 3. wprowadzanie płodozmianu zamiast monokultury	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych przykładów 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów 0 pkt – podanie jednego poprawnego przykładu lub brak poprawnych odpowiedzi
31.	Np.: 1. duża zamożność ludności europejskiej 2. duża ilość różnorodnej infrastruktury turystycznej 3. spokój polityczny i gospodarczy państw europejskich	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych argumentów 1 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów 0 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu lub brak poprawnych odpowiedzi
32.	1. Grecja 2. Francja 3. Wielka Brytania	0–2	2 pkt – podanie trzech poprawnych nazw państw 1 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw państw 0 pkt – podanie jednej poprawnej nazwy państwa lub brak poprawnych odpowiedzi
33.	a) warmińsko-mazurskie, lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, mazowieckie b) zachodniopomorskie, lubuskie	0–2	2 pkt – podanie wszystkich poprawnych nazw województw w obu podpunktach 1 pkt – podanie wszystkich poprawnych nazw województw w podpunktach a lub b 0 pkt – brak wszystkich poprawnych nazw w podpunktach a lub b, lub brak odpowiedzi
34.	Rumunia, Bułgaria	0–2	2 pkt – poprawne zapisanie na mapie nazw obu państw 1 pkt – poprawne zapisanie na mapie nazwy jednego państwa 0 pkt – brak poprawnych odpowiedzi